

PR
OST
OR

Chetna Maroo

Western Lane

Přeložila Alena Dvořáková

P R
O S T
O R

Chetna Maroo

**P R
O S T
O R**

Chetna Maroo
Western Lane

přeložila Alena Dvořáková

Praha, 2024

**P R
O S T
O R**

Chetna Maroo
Western Lane

Z anglického originálu *Western Lane*, vydaného nakladatelstvím Picador (Pan Macmillan) v Londýně roku 2023, přeložila Alena Dvořáková.

Vydal PROSTOR, nakladatelství, s. r. o.,
Nad Spádem 649/10, 147 00 Praha 4,
v roce 2024 jako svou 701. publikaci
a 30. svazek edice Současná světová próza.

Redakce textu Martin Svoboda.

Jazyková korektura Jarmila Slavíková.

Odpovědná redaktorka Lenka Vosičková.

Grafická úprava Toman Design.

Návrh titulní strany obálky

a sazba Adam Lederer (ProAL).

Vytiskla tiskárna PBtisk a. s., Příbram.

V českém jazyce vydání první. Stran 192.

WESTERN LANE

Copyright © Chetna Maroo, 2023

All rights reserved

Translation © Alena Dvořáková 2024

Czech edition © PROSTOR 2024

ISBN 978-80-7260-607-8

Pro Jotu

První

Nevím, jestli jste někdy stáli uprostřed squashového kurtu – na téčku – a poslouchali, co se děje vedle. Myslím ten zvuk čistě a tvrdě zahraného míčku z vedlejšího kurtu. Zní to jako prudká, tlumená rána z pistole s přiléhavou ozvěnou. Ta ozvěna znamená, že se míček odrazil od stěny kurtu, a je zvučnější než samotný úder. A právě tu ozvěnu slyším pokaždé, když se rozpomenu na rok po tom, co nám umřela matka a otec nás nutil trénovat ve Western Lane dvě, tři, čtyři hodiny denně. Poprvé jsem ten zvuk zaznamenala nejspíš při jednom večerním tréninku po škole. Nohy mi ztěžkly tak, že jsem váhala, jestli ještě zvládnu hrát dál, a tak jsem jen stála se sklopenou raketou na téčku a zírala na boční stěnu, po níž se táhly zašedlé šmouhy od všech těch míčků, které ji lízly. Byla jsem zrovna na podání a otec se chystal returnovat lajnu, kterou bych mu vrátila z voleje, a on by dal další lajnu a já bych znovu zahrála volej a pokaždé bych přitom mířila na tu červenou čáru na přední stěně, na čáru podání. Otec stál úplně vzadu a vyčkával. Z jeho mlčení jsem pochopila, že se nehodlá pohnout jako první a že mně nezbyvá než dát podání a jít na volej, nebo ho zklamu. Šmouhy na stěně se mi smyly jedna v druhou a hlavou mi blesklo,

že sebou nejspíš seknu. A vtom se to ozvalo. Odvedle z kurtu, takový jako pravidelný, zádumčivý rytmus, úder a jeho ozvěna, pořád dokola, jako svého druhu spása. Bylo mi jasné, že si tam někdo o samotě driluje lajny. A věděla jsem taky, kdo to je. Stála jsem na kurtu a poslouchala, až mnou ten zvuk dočista prostoupil, vlil se mi do nervů i do kostí, a nato jsem s pocitem, že mě zachránil, napřáhla raketu na podání.

BYLY JSME TŘI, všechno holky. Když máma umřela, bylo mi jedenáct, Chůš třináct a Moně patnáct. Hrály jsme squash a badminton dvakrát týdně už odmala, jen co jsme udržely raketu, ale ve srovnání s režimem, který následoval po matčině smrti, to nebylo vůbec nic. Mona tvrdila, že to všechno – ty sprinty a ghostingy a tříhodinové drily – začalo, když teta Randžán tátovi namluvila, že my děvčata potřebujeme pohyb a disciplínu, a táta tam jen mlčky seděl a nechal ji, aby mu vykládala, co má dělat.

Bylo to na začátku podzimu. Nezvyklé sucho a teplo se změnilo v dusné parno. Vzduch ztěžkl, v ulicích to páchlo kazícím se jídlem. A v tomhle dusnu, jen pár dní po mámině pohřbu, jsme jeli šest set kilometrů až do Edinburghu k tetě na hostinu, kterou mělo skončit naše období smutku, a právě na té hostině teta Randžán tátovi namluvila, že jsme zvlčely.

Když mu to říkala, seděly jsme s tátou u ní v kuchyni. Mona zrovna čistila ve dřezu brambory. Hlavu měla skloněnou a rukávy vyhrnuté až k loktům, protože tu hlínu z nich pořádně drhla, a ne jenom oplachovala. Cop měla hozený přes rameno. Chůš s pohledem upřeným z okna pomalu zabírala škrabkou. Já zatím seděla u stolu a vybírala semínka z granátových jablek. Teta Randžán už stihla Chůš vyčinit za to, že chodí v kuchyni s rozpuštěnými vlasy, a nato se otočila ke mně, odhrnula půlku bílého ubrusu a rozložila místo něj noviny, abych jí tou šťávou nezacákala nový jídelní stůl. A stůl to byl nádherný, navoskovaný a tmavý.

Z místa, kde jsem seděla, jsem viděla na gulab džamun, dezert, který teta Randžán připravila hned po ránu. Zlatohnědé houbovitě kuličky nasáklé sirupem a štědře nakupené ve skleněné míse na konci kuchyňské linky.

Teta Randžán si všimla, kam koukám.

„Gópí,“ napomenula mě.

Jen jsem zaslechla své jméno, ztuhla jsem a rázem zrudla.

Teta Randžán vstala od stolu. Stoupla si tak, abych přes ni na sladké neviděla. Nevěděla jsem proč, ale připadalo mi důležité neuhnout očima, aby to vypadalo, že jsem se celou tu dobu nedívala na nic konkrétního.

„Zvlčely,“ prohlásila teta Randžán podruhé a nespouštěla ze mě pohled. „A není to žádné tajemství.“

Otočila se na tátu a pravdou je, že on tam jen seděl a koukal do prázdna a nic nenamítal.

Teta Randžán vyčkávala.

„Dobrá, já si svoje řekla,“ odtušila nakonec. „Teď už je to na tobě.“

Táta zvedl oči a na okamžik se na tetu Randžán zadíval, v očích chladnou rozvahu, na kterou jsme my tři byly zvyklé, ale teta Randžán ne. Tváře jí zrudly. Papiňák na plynovém sporáku kvílivě zahvízdal a kuchyně se rázem zaplnila horkou párou a vůní rozvařených čochky. Teta Randžán si čistou utěrkou z opěradla židle osušila čelo.

„Já to Čárú říkala,“ navázala. „Nemám jí to za zlé, bratře, ale dej na mě, pro tvoje děvčata ještě není pozdě.“

Nastalo ticho. A pak moje sestra Mona popošla ke kuchyňskému pultu, sundala papiňák z plotny a s bříknutím ho postavila na žulovou kuchyňskou desku, až zadrnčela i mísa se sladkými kuličkami na opačném konci linky. S rukama od brambor složenýma na pokličce tetina papiňáku se zadívala na otce.

Teta Randžán zavřela kohoutky, které Mona nechala téct, a popošla k ní.

„Takhle ne, děvče,“ napomenula ji.

V tu chvíli vešel do kuchyně náš strýc, jako by mu to tam snad ani nepatřilo. Možná by dokonce jen prošel rovnou do zahrady, jenže pohlédl na Monu a potom na tátu, a na pár vteřin se zarazil uprostřed kuchyně. Nato popošel ke stolu a sedl si mezi mě a tátu. Měly jsme strýce Pavana rády. Byl to táťův mladší bratr, urostlý a laskavý, rád pokuřoval za domem a vzpomínal na minulost.

Strýci Pavanovi bylo čtyřicet. Tátovi skoro čtyřicet pět. Ale všichni o nich pořád vykládali, jak ti bratři vyrostli do krásy, jako by dospělosti dosáhli teprve nedávno. Poté, co máma umřela, začaly naše tetičky pronásledovat tátu pohledem od jídelního stolu ke dřezu, nebo až ven do zahrady. Litovaly ho, ale taky si ho tak nějak měřily, a my jsme věděly, že to souvisí s prázdným prostorem, který se před ním otevřel.

Nebylo ještě poledne, ale na strýce Pavana bylo už teď příliš vedro. Tvář mu žhnula úplně dorůžova. Zničehonic položil ruku na stůl, čtyřmi prsty naráz zabubnoval do ubrusu a potom si ruku položil na stehno. Potřeboval si zakouřit. Pohlédl na tátu a sepjal ruce v klíně, připravený k rozhovoru. Chůš nalila strýci Pavanovi sklenici vody, a když viděla, že se už chystá promluvit, postavila ji před něj na stůl a taky si sedla, aby si ho poslechla. Strýc Pavan na ni vděčně pohlédl a spustil.

„Bylo to za jedné vlny veder,“ prohlásil. Naklonil se k tátovi. „Pamatuješ se na to? Na tu noc, kdy jsi otci oznámil, že se budeš ženit. Dlouho jsi nešel a otec trval na tom, že na tebe všichni počkáme. Museli jsme k větrákům naskládat bedýnky s ledem, a ani tak se člověk nemohl hnout, jaký byl pařák. A když jsi konečně přišel domů, otec si tě zavolal a přede všema se tě zeptal, co to jako provádíš. Ale tys nezaváhal. Zůstal jsi stát ve dveřích a oznámil mu to, jako by to byla naprostá samozřejmost. Budu se ženit. Prostě tak. Nádhera. Nikdy nezapomenu, jak se otec zatvářil. Víš... já... Čárú... ona byla... ona...“

Zdálo se, že strýci Pavanovi zaskočilo v krku a co nevidět se zadusí, a my jsme viděly, že táta chce, aby mluvil dál, jenže strýc to nedokázal.

„Nemá cenu se tím pořád trápit,“ prohlásila teta Randžán. Položila strýci Pavanovi ruku na rameno. „Pojď. Přineseme z garáže ještě dvě židle, ať si všichni sedneme.“

KDYŽ JSME ZASEDALI K JÍDLU, byly čtyři odpoledne. V tom těžkém, dusném ovzduší všechno vázlo. Já s tátou, tetou Randžán a strýcem Pavanem jsme seděli u stolu a čekali a sestry nám zatím nosily večeři. Každý z nás dostal stříbrný talíř, na který sestry vyskládaly malou stříbrnou misku s čočkovým dalem, jednu celou kouli laddu, bramborové kari,

rýži, placky purí, rajčatový salát s cibulí a druhou stříbrnou mističku se třemi sladkými kuličkami gulab džamun. Chůš se vlasy lepily na čelo i určené tváře, musela si je pořád odhazovat z obličeje. Když jsem viděla, jak mi lžící lije na sladké kuličky v misce další sirup a div si v něm ty vlasy nemáčí, radši jsem odvrátila pohled.

Dveře do zahrady byly dokořán. Vzduch se ani nepohnul. Teta Randžán nám vykládala o svých sourozencích v Tanzánii, kteří mají příliš mnoho dětí. Jedla opatrně, s dlouhými přestávkami si nabírala skrovná sousta a my se ji snažily napodobovat. Když jsem snědla všechno, co jsem měla na talíři, jen s výjimkou tří sladkých kuliček, zadívala se mi do mističky plné sirupu. Odložila jsem lžici.

„Bratře,“ obrátila se na otce a já bych ji nejradši okřikla, táta přece není její bratr, tátův bratr je strýc Pavan. „Bratře,“ prohlásila, „tobě teď nastanou těžké časy.“

Strýc Pavan se na židli přisunul ke stolu. „Randžán,“ zamumlal.

„Ne,“ odpověděla mu teta Randžán. „On mi rozumí.“

Zadívala se na tátu a záměrně tichým, nevzrušeným hlasem přepnula do gudžarátštiny. Říkala, že oni dva se strýcem Pavanem sice děti nemají, ale jeho milují jako bratra a nás si zamilovali tak,

jako bychom byly jejich vlastní. Pro tátu by prý bylo snazší, kdyby jim jednu z nás přenechal. O tři se postarat nezvládneš, tvrdila. Tři už jsou příliš. A když táta mlčel, vyložila si to jako pobídku, aby mluvila dál. Lidi to takhle dělají, tvrdila. Nikdo by se tomu nedivil, ani kdybys to udělal, když jejich matka ještě žila. A hned dodala, že její vlastní sestra odletěla žít k jedné tetě na vzdálenost víc než čtyř tisíc kilometrů, z Mombasy až do Bombaje, navíc v době, kdy jí bylo ještě méně než mně, a tady se bavíme jen o pár hodinách v autě.

Táta zíral do talíře. Věděl, že jsme tomu, co teta Randžán právě řekla, rozuměly. Proto se na nás nepodíval. Myslely jsme si, že nechá její slova chvíli doznít, aby jí samotné došlo, jak moc se přepočítala, a potom vstane a zamíří do zahrady a nám řekne, abychom se sbalily, že odjíždíme. Jenže on nevstal, neřekl vůbec nic, a nakonec jsme ještě byly rády, protože když teta Randžán viděla, jak se táta tváří, vyděsilo ji to víc než jakákoliv jiná odpověď, na kterou by se snad zmohl. I jí z tváře vyprchala barva a pevné odhodlání. Když zvedala ke rtům sklenici s podmáslím, aby si srkla, koutky jí jen visely.

V tu chvíli zazněl do ticha hlas strýce Pavana. Mluvil pomalu a rozhodně. Jaro letos přišlo brzy. Měli jsme vidět ty květy na kaštanu. Jako vánoční svíčky. A co teprve ty rozkvetlé třešně: týden se

bělal celý trávník. Jedli jsme a strýc Pavan vyprávěl a všechno tak či onak zaplulo zpátky do všedně znějícího rytmu. Ze zahrady jsme ucítili mírný vánek. Strýc Pavan si utřel ruce do ubrousku, vstal a přinesl mísu se sladkými kuličkami, abychom si mohli přidat.

„Ach ano,“ zavzdychala teta Randžán zarmouceně do talíře, zatímco jsme znovu popadli lžíce. „Tenkrát,“ a rozplakala se. Popadla volný cíp svého sárí a lehce si jím osušila oči. Se zaslzeným pohledem se usmála na Chúš.

„Já jsem tě tenkrát viděla,“ pronesla ještě tišším hlasem, kterým si Chúš nárokovala pro sebe, „potom, na tom parkovišti.“

Narážela na mámin pohřeb a na to, jak když už jsme všichni stáli venku v řadě a zdravili se s odcházejícími příbuznými, Chúš tiše plakala. Teta Randžán teď pohlédla na Chúš tak zkormouceně, že jsme rázem na všechno zapomněli. Chúš položila ruku na stůl mezi tetin a svůj talíř. Zatímco vedle mě zaskřípala po podlaze Monina židle, natáhla jsem se pro sklenici s podmáslím, jenže sklenice byla vysoká, a tak se převrhla a podmáslí se vylilo a rozteklo po ubruse.

„Gópí,“ zamumlala teta Randžán. Znovu jsem zrudla, ale teta Randžán se mi nechystala vyhubovat. Když se zvedla a obešla stůl, když u mě nadzvedla

a odhrnula ubrus, a i když pak viděla, že jím pod-
máslí prosáklo až na stůl, neztratila klid. Zatím-
co tam kolem mě chodila a přitom všechno otírala
a přendávala z místa na místo, zůstala jsem sedět.

KDYKOLIV JSME V TOM DOMĚ v Edinburghu byly na
návštěvě, dostaly jsme každá vlastní ložnici, jenže
my dvě s Chůš jsme si stejně odtáhly deky do pokoje
k Moně a spaly jsme u ní na zemi. Křídla francouz-
ského okna jsme si zapřely teniskami, aby zůstalo
otevřené, protože venku se většinou něco dělo. Po-
slouchaly jsme, dokud nás nezmohla únava, a pak
se nám zdály sny. Tu noc bylo na spaní moc hor-
ko. V trenýrkách a tílku jsme se neklidně převra-
cely a potily. Odhodily jsme deky a zbyly z nás jen
horké a zpocené končetiny, nohy a ruce rozhozené
do všech stran, jak jsme se snažily zchladit. Chůš
se zvedla a vyšla na balkon. Šla jsem za ní. Chůš se
venku svezla do polosedu, s hubenou rukou nataže-
nou na podlaze ležela napůl na dlaždičkách a napůl
se opírala o křídlo francouzského okna, a já zauja-
la tutéž polohu na druhé straně okna. Ale po chvíli
jsme si přitáhly kolena k bradě a skrz bílou balustrá-
du zíraly do zahrady. Protože na legíny a rukávy by-
lo moc velké vedro, navoněla jsem se citronelou, ale
i tak mě poštipali komáři. Věděly jsme, že stejně bu-
dou štípat i tátu. Bavil se venku se strýcem Pavanem.

Seděli spolu přímo pod naším balkonem, popíjeli whisky a kouřili. Táta doma nepil ani nekouřil, ale když byl se strýcem Pavanem, rád dělal obojí. To už jsme viděly modrý dým ze strýcových cigaret a slyšely jsme taky, co si povídají a jak cinkají skleničkami. Slyšely jsme všechno, dokonce i skřípání tátovy židle, když se naklonil, aby zvedl nebo odložil sklenici nebo se poškrábal na kotníku. A když jsme vykoukly ven, viděly jsme všechno co oni dva: strýcovo růžové loubí a jeho stromy, kamennou lavičku i záblesky železniční tratě, matné a temné.

Bylo nám jedno, o čem se spolu baví. Vzpomínali na dětství i na svého mladšího bratra, který zemřel mladý. Na to, jak všichni tři hráli tenis, badminton, squash. Jak byli nadšení a šťastní. Jak táta, v životě tak mírný a neprůbojný, všechny zaskočil, protože na kurtu hrál brutálně. A později, když se objevila máma – sedmnáctiletá, bystrooká, vnímavá –, jak nevěděl, co se sebou, protože ho zasáhlo cosi, co nedokázal pojmenovat. Většinu hovoru obstarával strýc Pavan a táta mu jen přitakával, že všechno líčí celkem správně. Nám to bylo jedno. Chtěly jsme jen sedět nad nimi a poslouchat. Zůstaly jsme na balkoně i poté, co táta se strýcem domluvili a zašli dovnitř. To už se začínalo zvolna rozednívat, bledě modrým, průzračným úsvitem, a vzduch byl chladnější a venku jako by bylo všechno na dosah.